

prima instanță: L. Holevițcaia,
instanța de apel: N. Cernat, L. Bulgac, A. Pahopol

dosarul nr. 3ra-467/16

ÎNCHEIERE

30 martie 2016

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președinte, judecătorul
Judecătorii

Tamara Chișca-Doneva
Ion Druță
Maria Ghervas

examinând chestiunea privind admisibilitatea recursului declarat de către Asociația Obștească „Asociația Presei Independente”,

în pricina civilă la cererea de chemare în judecată a Asociației Obștești „Asociația Presei Independente” împotriva Inspectoratului Fiscal Principal de Stat cu privire la refuzul furnizării informației,

împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 17 noiembrie 2015, prin care a fost admis apelul declarat de către Inspectoratul Fiscal Principal de Stat, casată hotărârea Judecătoriei Rîșcani mun. Chișinău din 29 iunie 2015 și emisă o nouă hotărâre prin care acțiunea a fost respinsă integral ca neîntemeiată,

c o n s t a t ă:

La 01 decembrie 2014, AO „Asociația Presei Independente” a depus cerere de chemare în judecată împotriva Inspectoratului Fiscal Principal de Stat cu privire la refuzul furnizării informației.

În motivarea acțiunii a indicat că prin demersul din 16 octombrie 2014, AO „Asociația Presei Independente” a solicitat Inspectoratului Fiscal Principal de Stat de pe lângă Ministerul Finanțelor al RM să furnizeze informația despre: veniturile înregistrate de Fundația „Soluția”, creată la 04 august 2011, în anii 2011-2013 și prima jumătate a anului 2014; veniturile înregistrate de Partidul Socialiștilor din Moldova, înregistrat la 26 februarie 1999 și condus de Igor Dodon, în anii 2011-2013 și prima jumătate a anului 2014; înregistrarea de către Inspectoratul Fiscal Principal de Stat a careva nereguli în activitatea financiară a Fundației „Soluția” și a Partidului Socialiștilor din Moldova.

Susține că a specificat scopul pentru care este solicitată informația, și anume pentru efectuarea unei investigații obiective referitoare la asociațiile, partidele sau alte structuri care cheamă la răsturnarea cursului oficial al Republicii Moldova - integrarea europeană.

Menționează că prin răspunsul din 31 octombrie 2014, pîrîtul a refuzat furnizarea informației solicitate, invocînd prevederile art. 131 alin. (5) Cod fiscal.

Consideră ilegal refuzul Inspectoratului Fiscal Principal de Stat, fapt prin care pe lângă drepturile AO „Asociația Presei Independente”, este încălcat și dreptul

constituțional al cetățenilor la informare activă, veridică și la timp asupra chestiunilor de interes public.

Solicită obligarea Inspectoratului Fiscal Principal de Stat de pe lângă Ministerul Finanțelor al RM să furnizeze informația cerută în beneficiul AO „Asociația Presei Independente” prin demersul din 16 octombrie 2014 și încasarea din contul Inspectoratului Fiscal Principal de Stat de pe lângă Ministerul Finanțelor al RM în beneficiul AO „Asociația Presei Independente” a cheltuielilor de judecată.

Prin hotărârea Judecătoriei Rîșcani mun. Chișinău din 29 iunie 2015, acțiunea a fost admisă, fiind obligat Inspectoratul Fiscal Principal de Stat să furnizeze informația solicitată de către AO „Asociația Presei Independente” prin demersul din 16 octombrie 2014.

Prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 13 octombrie 2015, a fost respinsă ca neîntemeiată cererea apelantului Partidul Politic „Partidul Socialiștilor din Republica Moldova” privind repunerea în termen a apelului declarat de acesta împotriva hotărârii primei instanțe, fiind restituită cererea de apel ca fiind depusă peste termenul legal.

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 17 noiembrie 2015, a fost admis apelul declarat de către Inspectoratul Fiscal Principal de Stat, casată hotărârea primei instanțe și emisă o nouă hotărârea prin care acțiunea a fost respinsă integral ca neîntemeiată.

În motivarea deciziei, instanța de apel a invocat prevederile art. 129 alin. (19), art. 131 alin. (5) lit. 1) din Cod Fiscal, art. 10 alin. (2) al Legii cu privire la informatizare și la resursele informaționale de stat nr. 467 din 21 noiembrie 2003, care reglementează aspecte ce țin de dreptul organelor cu atribuții de administrare fiscală să prezinte informațiile de care dispun referitor la un contribuabil concret și securitatea sistemelor informaționale și protecția informației documentate, care indică că organele cu atribuții de administrare fiscală sînt în drept să prezinte informațiile de care dispun referitor la un contribuabil concret mijloacelor de informare în masă – informația despre sumele de plăți achitate la bugetul public național și/sau încălcările fiscale dacă acest fapt nu este în detrimentul intereselor legale ale organelor de drept și judiciare; Orice informație documentată a cărei utilizare ilegală poate prejudicia proprietarul, posesorul, utilizatorul ei sau o altă persoană este protejată.

Cu referire la normele enunțate și în coraport cu materialele pricinii, instanța de apel a reținut că fiind legal și întemeiat refuzul Inspectoratului Fiscal Principal de Stat de a elibera AO „Asociația Presei Independente” informația solicitată prin cererea din 16 octombrie 2014, deoarece orice informație deținută de organul fiscal urmează să fie protejată în limitele legislației în vigoare pentru a evita prejudicierea contribuabililor despre care organul fiscal deține informația, concomitent a invocat și faptul că Inspectoratul Fiscal Principal de Stat corect a refuzat furnizarea informației nu numai în scopul protejării/nedivulgării informației care conține secret fiscal, dar și sub aspectul neatribuirii autorului solicitării la categoria de mijloc de informare în masă.

La 25 ianuarie 2016, AO „Asociația Presei Independente” a declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel, solicitînd admiterea acestuia, casarea deciziei instanței de apel și menținerea hotărârii Judecătoriei Rîșcani mun. Chișinău din 29 iunie 2015.

În motivarea recursului a invocat dezacordul cu decizia instanței de apel considerînd-o neîntemeiată deoarece au fost încălcate normele de drept material și procedural, iar fondul cauzei care a fost judecat superficial și lipsa motivării atrage casarea deciziei contestate, invocînd în susținerea poziției prevederile art. 432 alin. (4) CPC.

Cu referire la Constituția Republicii Moldova, Convenția Europeană a Drepturilor Omului și la Legea cu privire la acces la informație, susține că este îndreptățit să ceară și să obțină informația solicitată de la autoritatea publică.

Afirmă că sunt inaplicabile și irelevante prevederile legale naționale reiterate de instanța de apel precum că asociația reclamantă nu este mijloc de informare în masă și ca consecință nu ar fi îndreptățită să solicite informația scontată.

Sub acest aspect, consideră că instanța de apel urma să aplice prioritar reglementările dispozițiilor constituționale și convenționale, ori actele normative naționale reținute de instanța de apel sunt insuficient de clare și chiar contravin acestora.

Mai invocă că în pofida faptului că dispozițiile constituționale și convenționale impun instanțelor judecătorești prin prisma regulii „triplului test”, verificarea dacă sunt întrunite condițiile legalității, legitimității și necesității, instanța de apel deși s-a pronunțat în favoarea derogării de la principiul liberului acces la informație publică, nu a luat în considerație aspectul „relativității” a limitării accesului la informație.

Or, dacă limitarea este prevăzută de lege, se încadrează în categoriile de informații pasibile de a se limita accesul și protejează un interes legitim, însă s-a demonstrat că există posibilitatea adoptării altor măsuri, mai puțin restrictive pentru atingerea scopului protejării interesului legitim, instanța de judecată va hotărî admiterea cererii solicitantului, cu obligarea furnizorului de a elibera informația pe motiv că nu va fi dovedit elementul „necesar într-o societate democratică”.

La 15 martie 2016 Inspectoratul Fiscal Principal de Stat prin intermediul reprezentantului, Mîțu Vadim a depus referință la recursul declarat, în care a invocat caracterul neîntemeiat al acestuia și a solicitat respingerea lui ca fiind inadmisibil.

La 28 martie 2016, Partidul Politic „Partidul Socialiștilor din Republica Moldova” prin intermediul reprezentantului-avocat Filipov Vadim a depus referință la recursul declarat, în care a invocat caracterul neîntemeiat al acestuia și a solicitat respingerea lui ca fiind inadmisibil.

În conformitate cu art. 434 alin. (1) CPC, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărîrii sau a deciziei integrale.

Materialele cauzei atestă că copia deciziei instanței de apel din 17 noiembrie 2015 a fost expediată în adresa recurentei AO „Asociația Presei Independente”, la data de 17 noiembrie 2015, fapt ce se confirmă prin scrisoare de însoțire nr. 11610 (f. d. 87), însă, date care ar confirma și recepționarea acesteia de către recurenta la materialele cauzei lipsesc.

Astfel, instanța de recurs consideră că recurenta s-a conformat prevederilor legale și a declarat recursul la 25 ianuarie 2016, în termen.

Examinînd temeiurile recursului, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat de către AO „Asociația Presei Independente” este inadmisibil din considerentele ce urmează.

În conformitate cu art. 432 alin. (1) CPC, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

Alineatele (2) și (3) aceluiași articol prevăd exhaustiv cazurile în care se consideră că normele de drept material sau de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat, iar alin. (4) stabilește că săvîrșirea altor încălcări decît cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a pricinii sau în cazul în care

instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Conform prevederilor art. 433 lit. a) CPC, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4).

Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat de către AO „Asociația Presei Independente”, nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432, alin. (2), (3) și (4) CPC, or recurentul nu a invocat nici un temei care ar indica la ilegalitatea deciziei instanței de apel.

Prin urmare, argumentele recursului nu indică la încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural de către instanța de apel, respectiv nu constituie temei de casare a deciziei recurate.

Or, recursul exercitat conform secțiunii a II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia în fapt.

În acest context, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reiterează și faptul că procedura admisibilității constă în verificarea faptului, dacă motivele invocate în recurs se încadrează în cele prevăzute în art. 432, alin. (2), (3) și (4) CPC.

Aici, completul Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ține să menționeze că conform jurisprudenței CEDO, recursurile trebuie să fie efective, adică să fie capabile să ofere îndreptarea situației prezentate în cerere, la fel recursul trebuie să posede puterea de a îndrepta în mod direct starea de lucruri (cauza Purcell contra Irlandei, 16 aprilie 1991), pe când în recursul declarat de către AO „Asociația Presei Independente”, asemenea aspecte nu se regăsesc.

Distinct de cele relatate, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a considera recursul declarat de către AO „Asociația Presei Independente”, ca inadmisibil.

În conformitate cu art. art. 270, 431 alin. (2), art. 433 lit. a), art. 440 CPC, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție,

dispune:

Recursul declarat de către Asociația Obștească „Asociația Presei Independente” se consideră inadmisibil.

Încheierea este irevocabilă.

Președinte, judecătorul

Tamara Chișca-Doneva

Judecătorii

Ion Druță

Maria Ghervas